

הכשר כלים לפסח - שיעור 227

I. הכשר תנורים

- (א) **הכללים** (c) ככולעו כך פולטו (צמדצר ל"ח : כ"ז וכ"ג) (ב) התורה העידה על כלי חרס שאינו יוצא מדי דופניו לעולם (פסחים ל: שו"ע תנ"ח - ח - ג)
- (ב) **תנור רגיל של חרס** או אנמאיל שהוא ספק חרס אין לו תקנה אלא ע"י פח מסוגר
- (ג) **תנור רגיל של מתכת** צריכים ללבנו ליבון גמור דהיינו שיהיה ניצוצות ניתזים מהם דלא אמרינן ככולעו כך פולטו אלא בדיני הגעלה לכן כיון שיש חשש שיתקלקלו אין ללבנו ויש מקילין אם ינקה היטב ב'easy-off' וילבן החום היותר גדול לכמה שעות (שערים מצוינים בהלכה קט"ז - ז)
- (ד) **תנור הנקרא continuous cleaning דינו כתנור רגיל**
- (ה) **תנור המתנקה מעצמו** ע"י חום המגיע ל'900 מעלות נכשר מאליו ע"י שמפעילו בחום כזה על איזה שעות עד שיעבור המחזור (cycle) אבל הדלת שאינו מתחמם כ"כ יש לכסותו בנייר כסף עבה (קיצור הלכות הגעלה בשם רב משה פיינשטיין) וי"א שצריך דוקא שיהיו ניצוצות ניתזים ממנו (בדי השלחן זכר ז"ל צניאוריס ד"ה לכתחלה צארכות)
- (ו) **תנור מייקרוועיו (microwave)** צריך נקוי היטב ולשהותו כ"ד שעות בלא שימוש ואחר כך יתן שם קדירה מלא מים חמים ולשהותו שם עד שמילא התנור כלו בחום וזיעה עבה וזה דוקא בתנור של מתכת אבל ממין שיש ספק חרס אין מכשירים וע"ש שיש עוד עצה וע"ע בנטעי גבריאל (דף יכ"ד) דכתב שיש מקום שיוצא הזיעה הנתהוה ומתאסף שם ממשות ואותו מקום קשה להכשיר לכן אסור להשתמש בו

II. grates and burners

לימי הפסח צריך ללבן את המקומות שמעמידים הקדירות מצד חומרא שהחמירו בחצובה לימות הפסח (תנ"ח - ז) או לכסות בפח של מתכות אבל לכל השנה אין צריך כלום (אג"מ ח - קכ"ד צסוף) **under hood, tray under burner, range top between burners, and knobs** יש להדיחם היטב בסם הפוגם כמו **easy-off** ויש לכסותם בנייר כסף וכדומה

III. בדבר דיש וואשער (dishwasher) להגעלה לפסח

- (א) **עייין באג"מ** (ג - נ"ח) שיש שני מינים דיש וואשער אחד מפארצעלאיי ואחד ממתכות שנקרא אלומיני ואותו שהוא מפארצעלאיי אין רשאיין להגעיל (שדינו ככלי חרס) ואותו שהוא מאלומיני יכולין להגעיל אם יוכלו לקנות היטב אחר המעת לעת ויניח בתוך הדיש וואשער אבן מלובן או ברזל מלובן ואח"כ ישפוך מים החמין שהולך להדיש וואשער שרוב הפעמים הם רק ק"פ גרא"ד ולרותחין הוא בחום רט"ו לכל הפחות (עייין ברמ"א תנ"ח - ו) וה"ה מטרפות ושאר איסורין אכן י"א למעשה קשה מאד לנקותם שנטמנים ממשות חמץ וא"א לנקרן היטב רק ע"י אומן (נטעי גבריאל דף תל"ח - ז)
- (ב) **להדיח בו כלי בשר וכלי חלב בזה אחר זה** מכיון שהוא נ"ט בר נ"ט דהיתרא שאין לחוש מצד הבליעה דכלי הבשר והבליעה דכלי החלב ורק צריך שהדבר שעומדין עליו הכלים יהיה שנים אחד מיוחד לכלי בשר ואחד לכלי חלב משום הבעין שעליו אמנם אם נשאר על הדיש וואשער בעצמו אין לחוש שיתבטל בכמה אלפים ואין לחוש דאלומיני שמא לא יועיל להם הגעלה שאומרים שיש שם תערובות שלא ממתכות (ודינו כחרס)

שהוא רק ספק דרבנן ולא ידך גיסא דשמא אינו בולע כלל וע"ע באר משה (ז - ס) שחולק על כל זה

IV. להחליף כלי שמגעיל מבשר לחלב ואיפכא עיין במ"ב (תנ"ח - סק"ט) שהביא החת"ס דהיכא דהגעיל לצורך פסח הוא נוהג להחליף מבשר לחלב או איפכא כיון שלא היתה כוונת ההכשר לצורך זה משמע בכוונה אין להתיר מ"מ המנהג להקל (נטעי גבריאל פרק פ"ה פסקי תשובות תנ"ח - ט"ז) ולפארווע מותר (אשל אברהם מבוטשאטש תק"ט)

V. הכשר סינק

(א) **כיור של פורצילאן** דינו ככלי חרס ולכן מנקין אותו בחומרי ניקוי וישים בתוכו כיור נוסף של מתכות וכדומה ולא ישתמש בכיור חמים שהיד סולדת (נטעי גבריאל זף רכ"ה)

(ב) **כיור של אנמאיל** (enamel) שהוא ספק חרס ינקה היטב ויעשה עירווי מכלי ראשון וישים בתוכו כיור נוסף או contact paper וכדומה ושופכין לתוכו רותחין בפסח

(ג) **סינק של סטעינליס סטיל** (stainless steel) צריך עירווי על אבן מלובן ויעביר האבן על כל הסינק ואם קשה לעשות באבן מלובן ישים לתוכו פח וכדומה ואין להשתמש בסינק כ"ד שעות בחמץ ויזהר שלא יופסק קילוח המים בהעירווי (מג"א תנ"ח - סק"ט) וגם ידות הסינק ינקה ויערה עליהם רותחין המסוננת (drain strainer) יחלפנה או ילבנה בליבון קל משום חשש חמץ שבנקבי המסוננת (עיין תנ"ז - ג) רב דוד פיינשטיין ורב מרדכי מארכיז אמרו לי שאין צריך אבן מלובן ה' aerator שמשם יוצא המים צריך הגעלה או עירווי

VI. הכשר שינים תוחבות בענין ההשתמשות בהם כל השנה מבשר לחלב יש להתיר שהמאכלים בכלי שני (רמ"א תמ"ז - ג) וגם בשן טבעי צריך לומר כן ולפסח צריך שלא לאכול בהן חמץ תוך מעל"ע וסגי בשפשוף בעלמא במברשת שיש עליו סם הפוגם ואנו סומכין דאין אוכלין דבר שהיד סולדת וגם דמיד מתחיל העיכול בפה ואם אפשר צריך לעשות עירווי (שערים מצויינים בהלכה קט"ז - ד)

VII. counter tops, pantries, cabinets, refrigerators, and freezers

זה הכלל בכל המקומות שאינן שמורות מחמץ ורוצה לשים בפסח כלי מאכל אפילו קר יש ליתן נייר או מפה וכדומה תחתיהם (מג"א תנ"ח - סקל"ח בשם מהרי"ל) ופורמייקה שיש ספק אם דינו כחרס צריך כיסוי ולכן עירווי לבדו אינו מועיל

VIII. דבר שמתערבות מינים כימיים

שהוא חדש שלא נמצא בדברי הקדמונים אין להתיר להגעילם לפסח ומשאר איסורים ובשעת הדחק צריך שאלת חכם (אג"מ ז - ז') לכן plastic, porcelain, corningware, corelle, pyrex, duralex, formica, enamel, and teflon אין מגעילם לפסח

IX. טס שהנרות עומדים עליו

מותר להשתמש בפסח אם ינקה היטב ומ"מ מנהג טוב להניח נייר כסף בינו ובין המפה

X. אם מועיל בכלי שנאסר ישון י"ב חודש

עיין באג"מ (י"ד ז - מ"ו) דכלי של פורצלאן יקרים יש להתיר ע"י ישון י"ב חודש ע"י הגעלה ג' פעמים בצירוף שכלים אלו עפ"י רוב משתמשים בהם רק בכלי שני ובצירוף דעת היעב"ץ שפורצלאן שיע ולא בלעי כזוכית עיין בשע"ת (תנ"ח - ה) שהביא מחלוקת בזה בין החכם צבי ותשובות הרשב"א

זכות ההפסח י"ה לרפאלה שלימה לפארא דאנרא החולה יצחק בן ח"י רחל בתאק אלא חול' ישראל